

מכללת הרצוג-גוש עציון

ימי עיון בתנ"ך

קייץ תש"ע

בע"ה

11 פרשת אמנון ותמר / הרב אליהו שך

1. שמואל ב פרק ג:

(ב) וילדו ויולדו לְדוד בְּנִים בְּחֶבְרוֹן וַיְהִי בְּכוֹרוֹ אֲמִנוֹן לְאֶחֱיָנֶעַם הַיִּזְרְעֵאלִית: (ג) וּמִשְׁנֵהוּ כְּלָאֵב לְאֶבְיָגַי לְאֶבְיָגַי אֵשֶׁת נָבָל הַכַּרְמֶלִי וְהַשְּׁלֹשִׁי אֲבִשְׁלוֹם בֶּן מַעֲכָה בֶּת תַּלְמִי מֶלֶךְ גְּשׁוּר:

2. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כא עמוד א:

ואמר רב יהודה אמר רב: תמר בת יפת תואר היתה, שנאמר 'ועתה דבר נא אל המלך כי לא ימנעני ממך'. ואי סלקא דעתך בת נישואין הואי, אחתיה מי הוה שריא ליה? אלא שמע מינה בת יפת תואר היתה.

3. תוספות מסכת סנהדרין דף כא עמוד א:

על כן נראה למימר, דתמר לא היתה בת דוד שאמה כבר היתה מעוברת כשבאת למלחמה, והא דכתיב (שמואל ב יג) 'כי כן תלבשנה בנות המלכים מעילים', מתוך שגדלה בחיקו של דוד קרי לה בת מלך.

4. דברי הימים א פרק ג:

(א) וְאֵלֶּה הָיוּ בְּנֵי דָוִד אֲשֶׁר נִוְלַד לוֹ בְּחֶבְרוֹן הַבְּכוֹר אֲמִנוֹן לְאֶחֱיָנֶעַם הַיִּזְרְעֵאלִית שְׁנֵי דְנִיָּאל לְאֶבְיָגַי הַכַּרְמֶלִית: (ב) הַשְּׁלֹשִׁי לְאֲבִשְׁלוֹם בֶּן מַעֲכָה בֶּת תַּלְמִי מֶלֶךְ גְּשׁוּר... (ה) וְאֵלֶּה נִוְלְדוּ לוֹ בִּירוּשָׁלַיִם שְׁמֵעָא וְשׁוֹבָב וְנָתָן וְשִׁלְמֹה... (ט) כֹּל בְּנֵי דָוִד מִלְבָּד בְּנֵי פִילֶשִׁים וְתָמָר אַחֻזָּתָם:

5. הגר"ד סולובייצ'ק, על התשובה:

הוא שראשית עתה שנאה גדולה מאוד... מחמת כך שפתאום ראה עד כמה איננה יפה, עד כמה כעורה היא ומאוסה היא. החטא היה לו תועבה. בגללו הוא בא לשנוא את עצמו – וממילא שנה אותה. לחטא השפעה מזוכיסטית. אמנון שנה את עצמו והעביר את שנאתו לתמר העלובה על לא-אשם בכפה. אותה תמר היפה להפליא – נהפכה בעיניו לסמל התועבה והשנאה.

6.

ש"ב י"ג	בראשית ל"ד
(יד) וַיִּחַזַּק מִמֶּנָּה וַיַּעֲנֶה וַיִּשְׁכַּב אֹתָהּ	(ב) וַיִּקַּח אֹתָהּ וַיִּשְׁכַּב אִתָּהּ וַיַּעֲנֶה
(יב) כִּי לֹא יַעֲשֶׂה כֵן בְּיִשְׂרָאֵל אֶל תַּעֲשֶׂה אֶת הַנְּבִלָה הַזֹּאת:	(ז) כִּי נְבִילָה עָשָׂה בְּיִשְׂרָאֵל לְשָׁכַב אֶת בֶּת יַעֲקֹב וְכֵן לֹא יַעֲשֶׂה:
(כא) וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד שָׁמַע אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיַּחַר לוֹ מְאֹד:	(ז) וּבְנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ מִן הַשָּׂדֶה כְּשָׁמְעָם וַיִּתְעַצְבוּ הָאָנָשִׁים וַיַּחַר לָהֶם מְאֹד
(כח) וַיֵּצֵא אֲבִשְׁלוֹם אֶת נַעֲרָיו לְאֹמֶר רְאוּ נָא כְּטוֹב לֵב אֲמִנוֹן בְּיָמָיו וְאִמְרָתִי אֲלֵיכֶם הִכּוּ אֶת אֲמִנוֹן וְהַמָּתָם אֹתוֹ... (כט) וַיַּעֲשׂוּ נַעֲרֵי אֲבִשְׁלוֹם לְאֲמִנוֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה...	(כה) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיּוֹתָם כְּאִבִּים וַיִּקְחוּ שְׁנֵי בְנֵי יַעֲקֹב שְׁמֵעוֹן וְלוֹוִי אֲחֵי דִינָה אִישׁ חֲרָבוֹ... (כו) וְאֵת חֲמוֹד וְאֵת שָׁכֵם בְּנוֹ הֲרָגוּ לְפִי חֲרָב
וַיִּשְׁכַּב אֲמִנוֹן בֶּן דָּוִד... וַיַּעֲנֶה וַיִּשְׁכַּב אִתָּהּ... וַיִּשְׁנָאָה אֲמִנוֹן שְׁנָאָה גְדוֹלָה מְאֹד כִּי גְדוֹלָה הַשְּׁנָאָה אֲשֶׁר שְׁנָאָה מֵאֲהָבָה אֲשֶׁר אֲהָבָה וַיֹּאמֶר לָהּ אֲמִנוֹן קוּמִי לְכִי	וַיִּרְא אֹתָהּ שָׁכֵם בֶּן חֲמוֹד הַחַיִּי נָשִׂיא הָאָרְצִי וַיִּקַּח אֹתָהּ וַיִּשְׁכַּב אִתָּהּ וַיַּעֲנֶה: (ג) וַתִּדְבַּק נִפְשׁוֹ בְּדִינָה בֶּת יַעֲקֹב וַיִּשְׁכַּב אִתָּהּ אֶת הַנַּעֲרָה עַל לֵב הַנַּעֲרָה: (ד) וַיֹּאמֶר שָׁכֵם אֶל חֲמוֹד אָבִיו לְאֹמֶר קַח לִי אֶת הַיְלָדָה הַזֹּאת לְאִשָּׁה:

7. רד"ק שמואל ב פרק יג פסוק טו:

זוה המעשה היה עונש דוד על מעשה בת שבע ואוריה שבעונש ההוא נעשית בביתו זמה הבאה לידי חרב לקיים מה שאמר לו הנביא לא תסור חרב מביתך וכן בדבר אבשלום זמה וחרב הכל מדה כנגד מדה.

8.

ש"א י"א	בראשית ל"ח
(ג) וישלח דוד ויגדרש לאשה ויאמר הלוא זאת בת שבע בת אליעם אשת אוריה החתי: (ד) וישלח דוד מלאכים ויסקה ותבוא אליו וישכב עמה והיא מתקדשת מטמאתה ותשב אל ביתה:	(טז) ויט אליה אל הדבך ויאמר הבה נא אבוא אליך כי לא ידע כי כלתו הוא... (כא) וישאל את אנשי מקמה לאמר איזה הקדשה הוא בעיניכם על הדבך
(ה) ותהר האשה	(יח) ותהר לו
(טז) ויכתוב בספר לאמר הבו את אוריה אל מול פני המלחמה החזקה ושבבתם מאחריו ונקה ומת:	(כד) ויאמר יהודה הוציאוה ותשרף
(ה) ותשלח ותגד לדוד ותאמר הנה אנכי:	(כה) והיא שלחה אל חמיה לאמר לאיש אשר אלה לו אנכי הנה
(י"ב, יג) ויאמר דוד אל נתן חטאתי לה'	(כו) ויפר יהודה ויאמר צדקה ממני כי על כן לא נתתיה לשלה בני
(דה"א ה', ג) ואלה נולדו לו בירושלים שמעא ושוכב ונתן ושלמה ארבעה לבת שוע בת עמיאל	(יב) ויגבו הימים ותמת בת שוע אשת יהודה
(כו) וירע הדבר אשר עשה דוד בעיני ה'	(י) וירע בעיני ה' אשר עשה וימת גם אתו:
(כז) וישלח דוד ויאספה אל ביתו ותהי לו לאשה	(כז) ולא יסף עוד לדעתה:

9. תלמוד בבלי מסכת כתובות דף ט עמוד א - עמוד ב:

וכי תימא, מעשה שהיה מפני מה לא אסרוה? התם אונס הוה. ואיבעית אימא, כי הא דאמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: כל היוצא למלחמת בית דוד - גט כריתות כותב לאשתו.

תגובות, שאלות והערות יתקבלו בשמחה: abazak@herzog.ac.il